

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

sv. pismo in moč

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vsako priložnost 7 gl., za polu leta 3 gl. 50 kr., za štiri leta 12 gl. 75 kr. — Sama priložnost 1 gl. 50 kr. za celo leto. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in vtrankah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 45 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Torrente, «Nova tiskarna».

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu «via Torrente» «Nuova Tipografia» vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naslavljanja in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Postava za zavarovanje delalcev proti nezgodam.

Večkrat uže smo pisali, da je sedanja vlada in sedanja državnozbornska večina v resnici prijateljica delalskega stanu, kateremu hoče pomagati ne le z lepimi besedami, kakor so to navadno delali Velikonemci, ampak s pravimi dejanji. Tako važno in v resnici plemenito dejanje je osobito postava, vsled katere ne bode več delalec, ki je pri delu ponesrečil in zgubil vsako zmožnost za delo, prepuščen svoji osodi, ampak bode dobival svojo redno podporo, da bode mogel vsaj za silo pošteno preživiti sebe in družino, ne da bi potreboval miloščine.

Ta postava je tolike važnosti, da je bila pač vredna vse pozornosti ljudskih zastopnikov, ki so jo tudi z veliko večino sprejeli po jako ozbiljnem pretresovanju, in ker se naš list od nekdanj poteza za boljše osodo ne le kmata, temuč tudi delalca, zato se nam zli potrebno, da naše slovenske delalce približaje seznanimo z določbami omenjene postave.

§ 1. te postave najprej določuje, da so proti vsakej nezgodi, katera se pripeti pri delu, zavarovani vsi oni delalci in uradniki, ki so nastavljeni v tovarnah, rudnikih, ladjestavbah in kamnolomih. To velja tudi gledé delalcev in uradnikov pri novih zidanih, pa ne velja pri zidarjih, ki kako stavbo le popravljajo in tudi ne pri kmetijskih stavbah, pri katerih delajo le domači ljudje pod ukazom gospodarja samega.

Kakor delalci in uradniki gledé na pravico do zavarovanja se smatrajo tudi učenci, pratikanti in drugi pomagali, ki niso še v plači, ali pa dobivajo le majhno plačo.

V Trstu imajo na priliko pra-

vico do zavarovanja vsi delavci in uradniki Lloyda in drugih enakih zavodov, potem delalci v raznih fabrikah, kder so mašine, nadalje zidarji in arhitekti, ki delajo nove hiše, katerih je pri nas veliko število. Zatorej je za naše ljudstvo v Trstu ta postava neprecenljiva vrednosti.

§ 2. določuje, da so le taki delalci in uradniki železnice in plovitve po sladkih vodah deležni zavarovanja, kateri so v stalnej prometnej službi dotičnih podjetij; za služabnike in uradnike takih plovitbenih podjetij, katera so podvržena pomorskim zakonom, pa ta postava nema veljave.

§ 3 dopušča ministru notranjih zadev, da sme izjeme delati, to je nekatere zavode zavarovanja oprostiti, druge pa k temu prisiliti, ali dotične naredbe mora vsako leto javiti drž. zboru

§ 4. pravi, da so državni, deželni in drugi uradniki, katerim je uže zajamčena pokojnina, izvzeti.

§ 5. pojasnjuje, kaj je prav za prav predmet v § 1 naznačenega zavarovanja, ta predmet je odškodovanje škode, katera je nastala po telesnem poškodovanju, ali pa po smrti zavarovanca.

§ 6. določuje, da odškodnina za telesno poškodovane začne peti teden po nesreči in da obstoji v nekej pokojnini za ves čas, dokler dotični ne more delati, katera pokojnina mora znašati 60% zaslužka poškodovanca v enem letu, ako je dotični popolnoma nezmožen dela; ako pa ta nezmožnost ni popolna, potem je pokojnina razmerom primerno manjša in ne sme preseči 50% letnega zaslužka. Največa pokojnina, katero bi mogel kak uradnik ali delalec na podlagi te postave uživati je 60% od f. 1200, to je f. 720.

Po §. 7 ima družina delalca ali

uradnika, ki umrje vsled nesreče pri delu, pravico do pogrebščine v znesku največ gl. 25, potem pa ima njega vdova pravico do pokojnine 20% od enoletnega zaslužka pokojnega moža, in to, dokler se z novega ne omoži; vsak otrok pa dobi potem letne podpore 15% enoletnega zaslužka ranjcega očeta; ako mu pa umre še mati, se ta podpora zviša na 20%. Nezakonski otroci uživajo tudi podporo, pa le na podlagi 10%.

Podpora enim in drugim gre le do 15. leta. Vdova in otroci, vsi skupaj pa ne morejo dobiti več podpore, nego znaša 50% enoletnega zaslužka ranjkega moža, oziroma očeta. V slučaju, da dotični ni bil oženjen, pa je skrbel za stariše, dobe tudi stariši pokojnino 20% od letnega zaslužka ranjcega sina.

Takega delavca vdova, katera se hoče zopet omožiti, dobi kakor odpravnino znesek, ki je primeren triletni, njej odmerjenej pokojnini.

Vdova in otroci delalca, kateri se je oženil še le potem, ko je uže bil v pokoju vsled poškodovanja, nemajo nobene pravice do pokojnine in podpore. Sirote tacega delalca, ki je nalašč napravil kako nesrečo in pri tem ponesrečil, dobe za 1/3 manjšo letno podporo.

§ 8 določuje, da se imajo v zmislu te postave števeti tudi tanieme ali deleži na dobičku in pa vsi prihodki v naravi, kakor so stanovanje, živež itd.

Po §. 9 se imajo v namen zavarovanja delalcev proti nezgodam ustanoviti posebni zavarovalni zavodi in sicer za vsako deželo posebej se sedežem v glavnem mestu dotične dežele. Minister notranjih zadev pa po potrebi lahko ukaže ustanovljenje več takih zavodov za eno deželo, ali pa tudi za več dežel le en zavod, v ka-

terem slučaju določi on tudi sedež zavodu omenjeni zavodi so pod nadzorstvom vlade. — Plačam uradniki takih zavodov morajo biti zapriseženi.

Nastavljenje in odstavljenje uradnika vodje, tehničnega in računskega uradnika je le z vladinim dovoljenjem mogoče.

§. 10 pravi da so udje takega zavarovalnega zavoda vsi podjetniki, ki izvrševajo v dotičnem okraju kako obrtnijo s takimi sredstvi, ki po tej postavi zahtevajo zavarovanje delalcev (§. 1.) ni pa vsi delalci in uradniki, ki so v službi pri dotičnih podjetnikih.

(Dalje prih.)

Tolerantnost.

Ni razločka med Judom in Grkom; kajti je jeden isti Gospod vseh, bogat za vse, kateri njega kličejo — tako govori sv. Pavel apostol v pismih do Rimljanov 10, 12. — Na ta izrek velicega apostola sklicujo se oni, ki hočejo v krščanskem duhu in na podlagi svetega pisma razlagati potrebo tolerantnosti ali potrpnosti. Vsi smo pod solncem enaki, vsi moramo spoznavati in se držati le jednih pravil in zakonov, danih nam od Boga; boja ne sme biti med nami, niti arda, niti mejusobnega in narodnega zatiranja; vsi naj živimo zadovoljno po postavah, prepisanih nam od Boga in od države. Ni toraj razločka med Judom in Grkom, med Slovencem in Italijanom, med Nemcem in Slovanom, kajti le jeden je Gospod vseh, kateri ga kličejo.

Ali kaj prihajamo mej svet s to staro šaro — utegnel bi morda misliti kak nasprotnik vere in sv. pisma, ko bode to bral — to so sicer hvalevredna načela, ki so pa v javnem življenju neizvedljiva. Krščanska vera je končala svoj čas, sedaj se je začel in uže dobro ukoreninil materijalizem, brezboštvo, napredek in novodobna omika; o Bogu piše se dandanes pri »omikanih« Lahih tako:

vili so se vsi, kolikor so se mogli. Raiču in Trstenjaku je bilo to lahko, ker sta bila duhovnika in nista bila navezana na profesuro. O tadasnjem ravnatelju Langu, ki zdaj kot umirovljen dvorni svetovalec v Badenju živi, imel je Božidar glede njegovega postopanja v narodnih rečeh jako neugodne pojmove. Odločen nasprotnik Lang Slovence menda ni bil. Rad je podpiral Slovence, tudi se slovenščine učil; mislim, da tudi Šuman in Majceger ne sodita tako strogo o njem, kar je kot konservativen Nemec v nemškem Mariboru storil mogel za Slovence, to je gotovo storil.

Naj pa bo temu, kakor hoče, Raič je v nemških listih, na Dunaju izhajajočih in slovanskem interesom služečih, hudo mahal po nasprotnikih.

(Konec prih.)

Narodne pripovedke

iz spodnje Stirake.

Zapisal in nabral mej narodom Brežki.

XXIII.

(Konec.)

Sodnik se na to razjezi, še bolj pa mu zabavlja zatočenec ter reče: Gospod sodnik! ali vi nemate do novega oblačila večjega veselja, nego pa do starega zaplutanega? Dovelj je tvojih besedi, reče sodec ter pozvoni, da ga beriči odvedejo

PODLISTEK.

Spomini na Bož. Raiča.

(K. Glaser)

Odveč bi bilo, da bi skušal zasluge našega dičnega Božidara, našega najodličnejšega in najnesebičnejšega zastopnika v državnem zboru, našega uzornega in originalnega pisatelja na široko razpravljati; njegov veličastni pogreb, katerega se je posebno mnogo štajarskih rodoljubov udeležilo, brzojavni izrazi sočutja in krasni venci so kazali, da je izreden Slovenec legel k večnemu počitku.

Samo o tem hočem njemu v spomin nekoliko napisati, kar je sam pripovedoval o svojih bojih za slovenski poduk kot profesor na Mariborski gimnaziji in o njegovem življenju v divnih Haložah.

Na drobno in avtentično bi mogel o tem pisati župnik Trstenjak, ker lahko reče: quorum magna pars ego fui.

Služil je poprej za kaplana v Slivnici blizu Maribora. Ta štacija mu je morala ugajati v vsakem obziru. Slivnica ima lepo lego, 2 uri na južni strani od Maribora na veliki cesti v Trst. Na vzhod se vidi Ptujsko polje, ohrabljeno s Hološkimi in Slovenskimi goricami; sredi je stari in črni Ptuj, na zahodno stran je lepo Pohorje. Pol ure hoda na južno stran leži Fram v lepi dolinici ob vznožju Pohorja, kjer je kaplanoval takrat njegov prijatelj Kaf.

Kolikokrat sta se shajala ta dva plemenitnika pri Zlatem vrelcu za Framsko cerkvico! Osoda je Raiču v tem obziru bila naklonjena, da je vedno imel v svoji najbližji sosesčini enakomisle in enakoudeleže odlične prijatelje. Od leta 1850 do 1874 sta si bila zopet sosed. Caf je bil beneficiat na Ptuj, Raič pa kaplan in pozneje župnik v Haložah. In Raičevi stanovski tovariši in sosedje v Haložah sami biser — moške. Omenjam samo njegovega kaplana Davorina Meška, župnika Leskovskega duhovnika — jurista Voduseka, ne davno umrlega Žavškega dekana Trampuša, druge župnike: Soviča, Trstenjaka in Meška, sami moške plemeniti, uzorni rodoljubi.

Služil je Raič od leta 1853—60 na mariborski gimnaziji kot učitelj slovenščine in grščine; mislim, da je tudi včasih zgodovino preinašal, pa za gotovo tega ne vem; v naglici zdaj tudi se morem dobiti dotičnih programov.

Takrat se je dičila Mariborska gimnazija z odličnimi učitelji. Zvezda dr. R. Puffa, ki je bil vsaj kakih deset let poprej duša društvenemu življenju v Mariboru, sicer je uže otemnevala; pa vender je bil kot pisatelj na glasu, Biehl, sedaj ravnatelj na Dunaju. In Steger, sedaj gim. ravnatelj v Solnogradu, sta bila izvrstna grka, uzajemno sta čitala posbe Platona in Aristotela. Tudi Raič se jima je pridružil. Raič jima je razlagal staro slovenščino, katere sta se pridno učila. Gotovo so na tak način preživeli krasne ure

taki odlikaši. Vsakemu gimnazijalnemu učitelju se mora čestitati, če najde take tovariše v učiteljskem zboru, s katerim se more na dalje izobraževati, tako občevanje jim da tudi poseben ugled pred dijaštvom in pred drugim občinstvom.

Da so se potem hodili krepčati, in sicer pogosto v Kamco blizu Maribora, to je jasno; da je pri takih prilikah Božidar te tovariše in še druge pogostil, to je pa clo naravno.

Ali so se tudi drugi »te akademije« udeležili, tega ne vem,

Služila sta pa takrat tudi Davorin Trstenjak in gosp. Lipež, sedaj ravnatelj na Hrvaškem, na Mariborski gimnaziji.

Za Thunovega ministrovanja se je deželni jezikom takrat večji veljava priznala in ti moške so se takoj potezali za pravice slovenskega jezika na Mariborski gimnaziji.

Jaz sem vstopil kot prvošolec v Mariborsko gimnazijo na jesen leta 1857 in takrat smo uže imeli 2 uri na ted-n obli-gatnega nauka v vsakem razredu. V prvih dveh letih sem imel Raiča za učitelja. Spominjam se, kako živo nam je razlagal mili naš materin jezik; Davorin Trstenjak pa je učil verozakon v nižjih razredih, na višji gimnaziji pa Matjašič, sedaj stolni prošt v Mariboru. V tretjem razredu nas je učil zgodovine Lipež, ki je imel izborno metodo v poučevanju.

Hude boje so imeli takrat ti odličnjaki. V pomoč so dobili Mujcigelgerja, ki še sedaj podučuje na Mariborski gimnaziji. Posta-

Ideale

Ti rapirò dove il fren si sferra
Selvatico cavallo il genio mio,
Dove col mondo e la fortuna in guerra
Sorgo fra i lampi e sfide a morte

Iddio.

Glejte, kake nazore imajo denašnji kulturni narodi o Bogu — tebe genij moj, ki si enak divjemu konju, vzamen z seboj tja, kder se razruši vsaka brzda, tja gori, kamor se vspenjam v boju z svetom in srečo ter tam se postavim proti samemu Bogu! — Tako poje italijanski »pesnik« Ripsardi in v tem duhu skladajo svoje pesmi tudi drugi laški in nemški pesniki in enako govore i filosofi in novodobni »moralisti« večjih nam bližnjih narodov, hoteč na vsak način izriniti vsako idejo — o Stvarniku iz src ubozega, lahkovnega ljudstva; to nalogo in smer imajo tudi njih časniki, ki vsi zajedno nesramno mahajo po vsem, kar ima z vero in se zadajim človekovim ciljem opravilo.

Praviti tem prezbožcem kaj o veri in sv. pismu, pravi se, bob v zid metati, kajti vse vkupe smatrajo za zastarele nordarije in ljudsko peharjenje. — Denašnje ljudstvo nema več idealov, ono ni več za suhoparno idealistično življenje, vstvarjeno je bolj za praktično življenje; ono mora praviati bolj — kde je kruh, a kde in kaj je Bog — s tem naj se pečajo menihi, duhovni in nune. — Taka je vsem znana njih morala, in s tako pravostjo, namreč z iztrebljanjem vere z sveta, bočjo oni ljudi osrečiti.

Zakaj smo toraj na čelo denašnjega članka postavili izrek iz svete pisemske knjige; vsaj zadnje oni ne pripoznavajo. Jih hočemo li spreobrniti z dolgo pridigo ter privedi k spoznanju lastne krivde? Nič tega.

Izrek smo postavili za naše verno ljudstvo, ki nas čita in menda tudi umije, nočemo pa tu nikomur pridigati, ker vemo, da bi taka pridiga čisto nič ne koristila ter da bi z njo niti pajka iz olja ne mogli potegniti. Naš namen je, častitlim bralcem predočiti, kake nazore imajo ta tako krotka jagnjeta v tolerantnosti ali toleranci.

Vsak vek je zastopal jedno ali drugo idejo; stari vek idejo državljanstva, srednji ponajveč vere, sedanji pa zastopa takozvano idejo narodnosti. Toleranco torej lahko delimo naveč sort za idejami državljanstva, vere in narodnosti. O prvih dveh ne bomo govorili, ker zašli bi predaleč; izpregovoriti hočemo nekoliko besedi samo o zadnji.

Kakor se je toleranca glede vere prej ali poznej po vseh evropskih državah razglasila; v Avstriji od cesarja Jožefa II na Nemškem se je katoličanom nekoliko

v tamno ječo. Tam on premišljuje svojo osodo, dobro ve, če se je lan še tako slabo obnesel, da mu vrv itak bo pripravljena. Jame se kesati in tudi hirati v tem groznem zadublem zidovju, večnost mu stoji nasproti, groza ga obhaja, um njegov jame slabeti, ker vidi, da krivice, katere je činil, ne bo mogel nikdar več popraviti. Slaba pamet ga najde, jame misliti, kako bi se dalo življenju konec storiti v tem trdnem zidovju. Tukaj ni imel nobenega črvoja, da bi se dalo rahiti za ta namen, strašne sanje ga nadlegujejo. Živo mu stopa pekel pred oči, zdi se mu, da vidi v gorečem plamenu mesto že zase pripravljeno, in kako se uže hudiči vesele duše njegove. Molil ni nikdar, razenvetroč jih letih; išče priložnosti, kako bi končal svoje življenje, zmislil, da težke ječne duri imajo močen zapah, katerega drže močni dolgi žebelji, s pestmi je tako dolgo hodil omajavat zapah, da se mu posreči izdreti en žebelj.

Sedaj on nastavi ta žebelj na levo stran prsi svojih ter ga polagoma skuša poriniti naravnost v sredino srca, sedaj se vrže na tlak tako, da ves dolgi žebelj zleze v srce in drob njegov, pojemati začne in izdahne črno svojo dušo.

Jetničar pride po tega hudodelca, ker prišla je vrsta na njega, da pride pred »krvavo sodbo«, odpre, vidi, da na tleh leži, malo se prestraši ter govori sam pri sebi. Pojdemo po porotniki, da ga tukaj obsodijo — ker ga pripeljati ne morem. — Ko pa vidi, da je že mrtev, rečejo: Navlačite grmade, zažgite jo in na vrh denite truplo hudobneža, da ne bo sluha ni duha za njim.

— Ni bilo srečno življenje, ni srečna smrt.

Pregovor pravi: Kakovo življenje, takova smrt.

odduška dalo v zadnjem zasedanju državnega zbora — enako se je v Avstriji jednopravnost v jezikovnih stvarih postavila v zakon povzdignola. Vsi narodi pod avstrijskim žezlom živeči imajo enake pravice in lahko tirajo spoštovanje svojega jezika in običajev. V zakonu samem in niti sence o toleranci: drug drugega moramo trpeti in spoštovati, ker tako nam ukazuje višja naredba.

Toleranca torej nema tu nič opravka in vendar govore Lahoni in Nemci toliko a netolerantnosti slovenske. Ako oni uživajo po zakonu jim zatrjene pravice, prašam vas: Zakaj bi jih Slovani ne smeli uživati? Zakon se pa tako polagoma in posiljeno izvršuje, da Slovani težko kedaj do popolnih pravic pridejo — vlado nad njimi, čeprav so Slovani v večini, imajo Nemci in vendar čvekaajo v netolerantnosti slovenske! Tožiti bi pač morali nad lastno arogantnostjo in nedoslednostjo ter pustiti Slovane v miru, naj se po svoje mikajo in razvijajo.

Ko se je zadnjič odkril spomenik Anastazija Grūna v Ljubljani, koja slavnost je bila osnanovana po nemčurjih in od nemške burne mladosti, ter so se sgo-dili oni nemiri, — govorčilo se je po vsah časopisih nemških in laških o strašnej netolerantnosti, barbarstvu in neomikanosti Slovencev v Ljubljani in drugih sploh. Človek, ki ni bil nikoli na Slovenskem ter take časopise bere, bode si mislil, da Slovenci niso ljudje, ampak neke sorte živali v človeške podobli, ki napadajo mirne drugonarodne prebivalce, ako se le iz mesta ganejo, ki zaničujejo in od sebe odbijajo vsako kulturo in znanost, ki hočejo vedno neumni in divji ostati in kaj še več.

Pri takem narodu gotovo ni mrve tolerance, kajti on pokonča, kar mu pred oči pride.

Poglejte jih, kako so tolerantni v narodnih stvarih! Nemci pokajo, meni nič tebi nič, Poljce iz njih dežele, kajti mala peščica Poljcev se zdi nevarna milijonom Nemcev; Italijani ne dajo niti dihati bornim Slovincem na Primorskem, kder imajo vladanje v rokah; kder je le nekoliko Nemcev, hočejo ti ukazovati in ponemčiti vse sobivajoče Slovane. To je pač tolerantnost!

(Konec pril.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

V poslanskej zbornici je bil 11. t. m. sprejet predlog poslanca Pernerstorfer, naj se zapisniki carinskega odseka dele vsem poslancem. Peslanec Schönnerer je predlagal zakon za varstvo zoper krivično postopanje gosposk. Ministerski načelnik je odgovoril na interpelacijo poslancev Zallingerja in Bertolinija zastran naredb, da se kolera ne zanese in rekel, da so se uže od leta 1883 sem storile vse naredbe, katere priporoča učencost za varstvo kužnih bolezni. Meje so se čuvali in zboleli osameli in oskrbovali. To se je godilo tudi v poznejših letih in se godi tudi letos. Dalje je ministerski načelnik odgovoril tudi na interpelacijo poslanca Kindermanna glede kolere, kakor na prejšnji interpelaciji in glede sežiganja mrličev tako le: Vzroki, da vlada ne ukazuje mrličev sežigati, izvirajo nekoliko iz važnih pomislov z stališča kazenskega prava, nekoliko pa iz tega, ker verski in čuti udanosti in ljubezni največjega dela prebivalstva sežiganja ne odobrujejo; posebno pa še zato, ker doslej še nobena država starega in novega sveta nema takega zakona: nikakor tedaj še ni dokazana potreba sežiganja mrličev. Zbornica je potem sprejela brez razprave zakonsko osnovo glede predru-gačbe pravil občne dunajske oskrbovalnice in podaljšanja oskotirne železnice Mostar-Metković proti Sarajevu do ustja Rame. Na to se je nadaljevala splošna razprava o carinskem tarifu. Po govorih glavnih govornikov Mengerja in Plenarja in poročevalca Mezniaka sklenol se je z veliko večino prestop v podrobno razpravo. Daljo se je sprejel nov kredit za zboljšanje stanja suplentov. Minister Gautsch je izrekel, da ga je volja suplentne službe

sistemizirati, suplente uvrstiti v status in ozirati se na bolezni; poviša se šolnina, da se učiteljstvu priskoči. — Danes je zopet seja.

V ogerskej poslanskej zbornici so 11. t. m. nekateri pretiranci hoteli interpelirati zastran lastnoročnega cesarjevega pisma nadvojvodu Albrehtu, vendar so jih zmernejši pajdaši pregovorili, da so od te interpelacije odstopili, ker bi taka interpelacija na najvišjem mestu morala nevoljo zbuditi. — V tej seji je zbornica v drugem čitanji sprejela carinski tarif po vladinih predlogih, potem zakonsko osnovo glede carine prostega uvažanja turčice in prosa iz Bolgarije in Srbije, in zakon zastran prdaljšanja železnice Mostar-Metković do Sarajeva. Mej razpravo te predloge je Tisza govoril o koristi železniških gradov o finančnem, stratežičnem in gospodarskem pomenu ter priterjeval besedam oponenta Liphthany glede vojaških in kulturnih zaslug vojske v zasedenih deželah.

V Budimpeštu je rabuke konec, ker so vojak razsajalce zajeli in zaprl. Zaprl so jih nakrat 1500. —

Vnanje dežele.

V italijanskej poslanskej zbornici je bil 11. t. m. za načelnika izvoljen Bianchieri.

Francoska poslanska zbornica je 11. t. m. sklenola z 310 glasovi proti 233 prestop v podrobno razpravo pri zakonskej osnovi izgnanja princev. Ministerski načelnik je poprej zahteval, naj se vladi prepusti postopanje v tej zadevi in priporočal zmer-nost. Zbornica je potem s 314 glasovi proti 220 zavrgla odsekovo osnovo glede izgnanja vseh princev ter sprejela s 345 glasovi proti 232 prvi od vlade sprejeti člen predloga poslanca Broussé, naj se izženo le neposredni pretendenti in njih najstarejši sinovi. Nadalje je zbornica sprejela tudi druge člene predloga tega poslanca, kateri členi dajo vladi oblast, tudi druge prince izgnati, določujo dve do petletno ječo za izgnane prince, ki bi se vrnili na Francosko in princem jemlje volilno pravico. — Ta zakon je pravosodni minister 12. t. m. predložil senatu, ki ga je včeraj izročil v poročilo posebne komisiji. Senat ga, kakor se sodi, brez promembe sprejme.

V nemškej gosposkej zbornici sta 11. t. m. knez Ferdinand Radziwiłł in Zoltovski zelo ostro govorila zoper Bismarkovo poljsko politiko. Prvi je imenoval preziranje Poljakov surovost. Poljaki bodo v prihodnje imeli najvišje državne uradnike za smrtne svoje sovražnike. Minister Gosler je odgovoril, da tako agitatoričnega govora še nikoli ni bilo. Zoper izrek »surovosti« mora ugovarjati. Zoltovski je rekel: Kakor azijski despoti pošiljajo sviljene vrv, tako Poljake tirajo v samomor, a to posejano seme državi rodi neskončno gorje.

Bavarska dvorna tragedija je končana. Na binkostno nedeljo zvečer proti sedmjej uri se je sprehajal odstavljani kralj v parku grada Berg s telesnim svojim zdravnikom, pa kar naglo je skočil v stahrenbersko jezero. Zdravnik Guidun je skočil za njim, da bi ga otel, a oba sta utonila. Obžalovanja je vredna kraljeva usoda, bil je milosrčen gospod, a prevelika ljubezen do umetnosti ga je zapeljala, da je — rekli bi — vso bavarsko deželo hotel promeniti v čarovit grad, vsled tega pa zabredel v silne dolgove, ki so mu najprej vzeli iz rok vladarsko žezlo, potem pa ga tirali v smrt. Ljudstvo kraljevo usodo obžaluje. Imet je še le 41 let ter je 10. marca 1864 sedel na kraljevi prestol.

V Belgiji so liberalci vsi propadeni in obupni, ker so pri zadnjih volitvah v državni zbor bili tako silno pobiti, da jim je po vodi splavalo vse upanje, zgubili so celo najmočnejše trdnjave, na katere so se še popolnoma zanašali. Odslej bode konservativna stranka v Belgiji samoblastna, ker ima dosti inad dve tretjini večine v državnem zboru. Ni še davno, kar so v Belgiji liberalci samovoljno gospodarili, a delali so, kakor drugod po kopnej Evropi, v vrskih in pravnih stvarih so bili hladnokrvni, ker ni jim bilo za vero in moralo, še pohujšanje so dajali; za ljudsko blagostanje niso imeli ni srca ni razuma, brezvestno so skrbeli le zase ter si polnili žepe; kaj tedaj čuda, da se je ljudstvo od njih obrnolot ter jih zapustilo. A to je dobro znamenje za bodoč

nost, ker priča, da je ljudstvo na pravej poti; seme pa, katero so liberalci zasejali, še dolgo ne bo de pokončano, še bode rodilo strupeni sad nesloge, nezadovoljnosti, strasti in uporov, posebno mej nižjimi stanovi, in priča temu je v prvej vrsti prav Belgija, kder je socialno delavsko prašanje prestopilo naravne meje ter preti še z velikim pokončevanjem blagonosnega dela.

V angleškej spodnji zbornici je 11. t. m. Gladstone naznanil, da je kraljica zbor razpustila, priporočal, naj se še ostala dela naglo izvrše ter zahteval začasni kredit za pokritje tekočih potreb do 1. oktobra. Gladstone upa, da se parlament konci tega meseca razpusti.

Iz Kahire se poroča, da je izjavil nastopnik krivega proroka, emir Abdulak, da dogovora mej egiptovskim komisarjem i nekaterimi nepooblaščenimi glavarji rodov nikoli ne odobri; ob enem pa je izdal razglas, v katerem opomina vse svoje pristaje, naj ostanejo zvesti svetej reči ter naj jih ne motijo sklepi, katere bi omenjeni glavarji storili.

DOPISI.

Iz sv. Ivana v Trž. okolici, 15. junija. (Izv. dop.) Kako dela v zadnjem času magistrat z našo okolico. Kapovile postavlja v zmislu cikorjaškega ne meneč se čisto nič za javno mnenje; javne službe se sploh podeljujejo rudečim in kukavicam, gospodarstvo je uprav turško in to k ljubemu temu, da ima magistrat in rudeča stranka na vesti vse one pojedinje, vse one prevare, zaradi katerih se bodo v kratkem morali zagovarjati nekateri, prvi bivši mestni uradniki pred sodnijo. — Zalostno je, resnično zalostno, kar vse se v Trstu godi, pa čudno je tudi, da se sme tako goditi.

Okoličani pri takih žalostnih okoliščinah bi bilo pač potrebno, da se snidemo vsi, kolikor nas je, v tabor v kakem kraju okolice in da glasno protestujemo, prvič proti sedanjemu mestnej upravi; proti drugi sovražnemu postopanju magistrata proti nam tretjič proti sedanjemu nastavljanju okrajnih komisarjev in kapovil in da terjamo po občinskih izvoljenih župane, kakor je to bilo po starem, četrtič da protestujemo proti italijanskim paralelcam v okolici, dokler se enake paralele ne uvedo tudi v mestu, petič, da protestujemo proti temu, da magistrat z okolice posluje izključljivo v italijanskem jeziku ter da nema v službi niti jednega slovenskega popolnoma zmognega uradnika, šestič, da zahtevamo razdeljenje pašnikov raznih vasi mej posestnike na popolnoma pravičnej podlagi in sedmič, da sklenemo resolucijo do naših poslancev, naj vse to v imenu našem v javnej seji mestnega zbora v posebnem memorandumu zahtevajo z dostavkom, da se ne bodo več deležili nobenih sej, ako zbor teh pravičnih zahtev ne uvaž. Okoličani čes, da se zdramimo in da na svetu in državi pokažemo, da nam je mar za naše pravice. Tako ne more več dalje, mi bi morali propasti narodno, moramo in materijalno, ako nam ne dojde pomoč od tam, od kodar jo imamo pričakovati po vsej pravici. — Poslanci naši naj idejo, ako treba, tudi do samega presvilega cesarja in naj stanje okolice razlož. — Društvo Edinost naj ne spi več, ono naj akliče ljudstvo v tabor, jaz sem gotov, da ga pride na tisočel Sicer, pa želim, da se v tej zadevi oglašajo veliki tudi iz drugih krajev okolice. Živela naša prava!

Star okoličan.

Iz Koprive na Krasu, 12. junija. (Izvirni dopis). — Ko sem prebral 39. list Edinosti, in sem našel, kako je g. dopisnik objavil velikonočne slavnosti na Krasu, posebno v Tomaju, in ko sem dalje prebral, zapazil sem tudi nekaj vrstic o petju v Koprivi, kar je resnično, kakor je g. dopisnik objavil, in zato mu ne morem nič očitati.

Huda suša se je bila polotila po obširnem kamenitem Krasu. gorko solnce je pripekalo od 16. maja do 6. t. m., mnogo rastlin je začelo pokimovati po plitkih zemljah, tudi zasajenih borovcev je po šutastem svetu mnogo posahnelo, ko so se bili prav lepo prijel, ker je takrat bilo vedno deževno.

Trava je prav lepo kazala, ali zdaj vidimo, da bode malo kreme za živino; tu se je spoinilo ljudsko vemensko prorokovanje: pust je bil v mladej luni, — hode majhen voz sena.

Vinski pridelek prav lepo kaže, ali bode imel zdaj mirne in tihe noči, da bi zarod lepo ocvetel, potem se nadejamo prav dobrega terana, ako nam Bog kake hude ure ne pošlje, kakor jo je poslal uže v več bližnjih krajev.

Resnicoljub.

Bileč dne 3. junija (*Cikorja na jugu Slovenskem*) Ko nas je Nj. c. k. vis. nadvojvoda Albrecht obiskal, vohale so tukaj na vseh hišah in vrsah same narodne lepe zastave (srbske); čulo se je iz tisoč grl mnogo lepih živoklicev, a ko pa to čujejo in vidijo neki naših okoličanov, počeli so na to lepo in sveto stvar zmirjati in slovanske zastave plašno gledati, ko da bi oni Slovani ne bili; ko pa sem jaz vse to dobro opazoval, počel sem na to politizirati, in svoj mili narod zagovarjati, kadar sem videl, da na južnoslovenski zemlji je prava sloga in edinstvo med narodom, a to zapuščeno od Boga zaboravljeno seme cikorjaško počelo je na to razsajati, ti cikorjaši so prav iz Grete, kder so prodajali za 1 f. volilni glas za Grka Demetrija, prav iz onega kraja naše tržaške okolice, kder so ljudi po cesti bili in suvali, ono strupeno seme italijansko. Italijanski duh dela prav zdaj tukaj na jugu slovenskem pri onem tujem Italijanu podvzetniku in to so neki Grotarji, neki Jakob Kolavčič (Sapin) in drugi neki Josip Škrl, prvi pravi zapraviljivec, drugi njegov prijatelj, ker jako proti slovanskej majki rogoviljo in narod psujejo.

Dragi moji prijatelji okoličani! uganite, kaj si je meni pripetilo zaradi naroda na južnem Slovenskem? Kakor so neki naših okoličanov napojeni onega italijanskega duha, delali so prav pri nekem podvzetniku Italijanskem, nagovorili so ga toliko, da je mene od dela iztiril. Za plačilo, da sem jim jaz, ne prvikrat, na svetu dobro storil in delo priskrbel, ker sem udan svojemu narodu in domovini, zatajilo me je to Italijansko cikorjaško seme in Italijana nagovorilo, da me je iz dela iztiril, a meni nič za to. — Božja previdnost je mogočna in zdaj se mi boljše godi, nego cikorji.

Bratje okoličani, branite se in branite svoj mili narod tudi vi na severu, od tujega duha se ne dajte primotiti, branite narod in za njega delajte kolikor morete. Tudi jaz na slovenskem jugu, kder bivam med pravimi Slovani, bodem se vedno za njega potezal in boril, hojite složni, ker le v slogi je moč! Gledajte, da zatarete vse one trzne zavitke (trijeve), prav tako pa smradljivo cikorjo.

Rodoljubni okoličani v Hrcegovini

Domače in razne vesti.

Imenovanja. Poštni oficijal Emanuel Hubert poštним kontrolorjem v Gorici, poštni oficijal Valentin Klavžar poštним blagajnikom v Gorici, poštni oficijal Edmund Bunte, Aleksander Laube, Julij Unger pl. Loewenberg, Guido pl. Wimmer, Rudolf Fuchs in Matija Šorli poštним kontrolorjem v Trstu, poštni oficijal Ivan Vidoz kontrolorjem pri glavnej poštnej blagajnici v Trstu in poštni oficijal Hugo Hoh poštним kontrolorjem v Ljubljani.

Venčanje. Hči v Trstu dobro poznanega rodoljuba, g. Seditmira Vilharja trgovca in posestnika v Prezidu in v Trstu, gospica Vladislava Vilhar omožila se je z Dr. Univ. Med. Franjo Arh-om varoškim lječnikom v Srbiji dne 15. junja t. l.

V seji tržaškega mestnega sveta dne 11. t. m. je bila na dnevnem redu edina točka glede ustanovitve državne obrtne šole. Asesor Slovcovich je predčital dotično okrožnico deželnega namestništva in ministrski razpis. Potem se je predčital predlog mestnega starešinstva, katero to le svetuje: Tržaška občina ima voljo za ustanovitev državne obrtne šole prisrčno potrebnih prostora v nekdanji Dohlerjev vojašnici, kurjavo, svečavo, in hraniti prostora v dobrem stanju pod tem pogojem, da bo učni jezik italijanski, da učenci sedaj obstoječe risarske šole vsled združitve tega učilišča z namenjeno obrtno šolo ne bodo nikake škode trpeli in da se ima imenovati iz korporacije, ki donosajo za šolo, komisijska, sedem učov, ki bo imela varovati upravo. — Unela se je v tej stvari dolga razprava, katere so se udeležili namestništveni svetovalec Šemerl in občinski svetovalci dr. Venezian, dr. Piccoli, dr. Luzatto, prof. Vierthaler in Rascovich, kateri poslednji je izjavil, da je stalna razstava, ki je zdaj v Dohlerjev vojašnici, neobhodno potrebna naprava. Zavrgel se je predlog svetovalca dr. Piccoli, naj občina dovoli omenjene podpore, ako se iz programa dotične šole razvidi, da zahtevam ustreza, sprejel pa se je predlog dr. Veneziana, da se ne more natanko določiti, do kdaj se prostori prepusté; druge točke so se sprejele po predlogu mestnega starešinstva.

Poveljništvo 3. žendarskega oddelka, ki je bilo do sedaj v Pazinu, je prestavljeno v Pulj. Torej Pazin zgubi časoma še vse oblastnjete, razun sodnije, in to so zakrivila Laboni.

Tržaške novosti:

Tretji slučaj kolere v Trstu. Neka gospa Jerala, soproga komisijonarja, je v nedeljo zbolela na simptomih kolere; pila je uže

več dni morsko vodo, in ko je v nedeljo spet napila se te vode, jo je prišla hula drizga in krč. Vsa pomoč je bila zastonj, v 48 urah je umrla, kakor trde zdravniki, za kolero. Zdaj pa uže tri dni ni več slišati nič o koleri, in ker so bili slučajji le sporadični, se je nadejati, da nas ta božja šiba ne obišče v večje meri.

Lahonski listi so te dni nasvetovali, da bi se iz vile Revoltella napravil nek zavod za po boleznih okrevajoče. Oni dan posebno cikorjaško faro, zdaj hospice — vse to proti izrednemu zadržanju oporoke rajncega Revoltelle. — Lahonom je greben uže tako zrastle, da hočejo ovreči celo vsako poillago avstrijskega prava in ga nadomestiti z novim irendentarskim pravom. Pa sliši se, da se bliža bav-bav tudi Trstu!

Nož. V ponedeljek je sopet nož pokazal svojo moč. — Nek zaljubljeni parček niže vrste se je skregal z nekim fakinom v veži neke hiše ulice Kovač; zadnji je potegnil nož iz žepa in hudo ranil ljubico in ljubčka, potem pa pete odnesel. — 50 letna dekla Marija Schweggen, rodoma iz Gorice je bila v ponedeljek v tepežu na glavi močno ranjena. — V nekoj gostilni v starem mestu so se v tudi nedeljo stegli nekateri delalci in je bilo par ranjenih. — Včeraj zvečer ste se srečali ne daleč od javnega vrta dve lepo oblečeni gospi, ena je imela pri sebi dekle z otrokom, druga pa nekoga gospoda. Prva je drugo z dežnikom naskočila in tepla ste se, ooker je nek stražnik mir napravil. — In to vse zaradi enega in istega gospoda, do katerega ste hoteli imeti obe pravico. Tudi lep!

Nesreča. Gospa Malalanova, soproga rajncega rodoljuba Mičeta Malalana iz Občine se je včeraj peljala iz Trsta, konj se je splašal, gospa in sin sta padla iz voza in se oba močno poškodovala; gospa leži močno ranjena v bolnici, sin pa se je vender mogel še domu peljati. — Okoličana Miha C. iz Rojana je včeraj na korzu zlomila božjast, reveža so morali peljati domu.

Policijsko. Dva delavca sta bila zaprta ker sta v tepežu nož rabila in tri ljudi ranila. — Policijska išče 15letnega oujaka po imenu Krause iz Pešte, ker je starišem pokradel zlatnine za blizo 1000 gld., potem pa pobegnil v Trst. — Domenik Bezek znan postopaj je bil te dni zaprt, ker je v Gorici vkradel 2 posodi masla i ga pripeljal sem v Trst. Zaprti so par razsajalcev in neko tržaško šiviljo, ker se je vlačila po čudnih krajih.

Izpred sodnije. Kovač Franc Metlikovič iz Mavbinj, 26 let star, uže enkrat kaznovan zaradi tatvine, je dobil 2 leti težke ječe, ker je v krčmi nekega druga v tepežu z britvijo močno ranil. — Franca Kovačič, 39letna branjevka, doma iz Litije, je bila obsojena na 8 mesecev težke ječe zaradi tatvine. —

Puljska Čitalnica ima v dan av. Petra in Pavla ob 4 popoldne svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu: letno poročilo in volitev novega odbora.

Družba sv. Mahora. Število družnikov sv. Mahora je spet lepo narastlo. Lani jih je bilo 29.590, letos pa 31.654, tedaj za 2064 več. Razne škofije štejejo udov: Ljubljanska 12008, Lavantinska 9658, Goriska 4396, Krška 3034, Tržaška 1594, Sekovska 254, Zagrebška 197, Somboteljska 170, Senjska 120, Videmska 109, Poreška 46, druge 59. Padlo je število v Zagrebški nadškofiji za 7 in Poreški za 9 udov. Drugodi pa je povsodi narastlo, in sicer v Ljubljanski škofiji za 924, v Lavantinski za 595, v Krški za 266 (dobro!), v Goriski za 205, v Somboteljski za 21, v Videmski za 19, v Tržaški za 17, v Sekovski za 16, v Senjski za 9, v drugih krajih za 8. Čast in hvala vsem poverjenikom in rodoljubom, ki so se potrudili, da je storila družba tako lep korak naprej!

Goriške novosti. Čudne razmere na Gorškem, posebno pa zadnji izgrezi in tepeži med vojaki in civilisti, slab, neavstrijski duh goriškega nižnjega ljudstva, ki je izključivo slovenske korenine, pa po preparaciji postalo najboljše material za irendento, bodo najbrže uplivali na to, da se v Gorici izvrši kaka prememba.

Gospodarski list slov. glasilo goriškega kmet. društva se je sopet enkrat oglasil, in obeča v svojej prvej letošnji številki, da bode oglej redno izhajal vsako mesec po enkrat. Št. 1. je jako zanimiva, ima v sebi mnogo koristnega za kmetovalce, posebno pa poduk, kako ravnati, da se trte obvarujejo strupene trtne rose, o katerem prinesemo v prih. številki tudi mi nekoliko. — List priporočamo kmetovalcem.

Pelagra. Komisija, obstoječa iz načelnika bolnišnice usmiljenih bratov v Gorici Iv. Sobel, asistenta patološke anatomije na Dunaj dr. Paltauf, in asistenta dr. Neuner, popotovala je te dni po Furlaniji ter našla, da je grozna bolezen pelagra zelo stopajena, posebno v okraju Flumicello razširistični podatki grozopolni; tam je skoraj vse bolno, otroci na materinih prsih do onemoglih mož. Dr. Paltauf je rekel: Tukaj je statistika nepotrebnosti, ker pelagra šiba sama vlada. Paltauf se je uže z bogatimi pozvedbami vrnil na Dunaj, dr. Neuner pa bolezen še dalje preiskuje.

Upati je, da se prašanje o pelagri k malu reši, za katero bo svet hvaležen možem, ki so se za to potezali in ti so v prvej vrsti: načelnik Sobel, princ Egon Hohenlohe in grof Coronini.

Vinska razstava v Dornbergu na Gorškem bila je 9. t. m. C. k. kmetijska družba v Gorici poslala je svojo komisijo, ki je vino pokušala in prisojevala darila. Razstavljenih je bilo 52 steklenic, in sicer 43 belega in 9 črnega vina. Pokušnja je pokazala, da dornberški vinorejci dobro napredujejo, in mnoga vina bila so skoro boljše od onih z leta 1884, če tudi je bila lanska vinska letina na Gorškem sploh revna. Vse to kaže, kolike koristi je poduk v vinarstvu in poskušnje, ki se delajo v tem oziru. Dornberg ima v tem oziru dobro ime; naj si ga ohrani tudi naprej. G. L.

Mnogi naše naročniki so naš pismo prebrali, koliko so še na dolgu; odgovor dobé na rutenih listih, kateri bodo vprašalec in drugim došli še v teku tega meseca.

Kedor je kaj dolžan, naj po ravna prej ko prej, ker za stvar mora biti tudi denar.

Kolera je v Italiji zadnje dni bolj odjenjala. V Benetkah, kder je bila najhujše ter je na dan na 30 ljudi zbolelo in blizu 20 umrlo, odlegla je take, da zdaj zbole le še 3—5 oseb na dan.

O cesarici Šarloti se poroča, da se jej je na boljše obruolo, zdaj je bolj mirna, posebno od kar jo zdravi slavni specialista dr. Smets.

Volna mornarica na svetu. «Lloyds Universal Register of Shipping» je te dni prinesel zaznamek vseh vojnih ladij na svetu; po tem zaznamku imajo vse države 2880 vojnih ladij, in sicer: Angleška 500, amer. kauske severne države 88, argentinska republika 27, Avstrija 100, Brazilija 49, Kili 22, Kitaj 84, Dansko 76, Egipt 12, Francosko 410, Nemčija 157, Grško 77, Haiti 5, Holandija 143, Italija 174, Japonsko 40, Mehikansko 4, Norveško 53, Perzija 1, Peru 10, Portugalsko 39, Rumunija 7, Rusija 443, Španija 155, Švedsko 96, Turčija 106, Urugvaj 3.

Nesreča. V žvepleniku mej mestoma Naro in Campobello v provinciji Girgenti, bilo je 11. t. m. 80 delavcev zasutih. Ker je v žvepleniku vstal ogenj, težko bo ponesrečene oti.

V zapadnji Avstraliji so nedavno našli bogate zlate žile in sicer v okraju Kimberley. Mnogo ljudi je uže prišlo v Derby, da olupujejo v nove zlate kraje, ali potja je zelo slaba in tudi vode pomanjkuje; poleg vsega tega pa tudi tamošnji domači prebivalci tujce sovražijo in podnebje je mrzlično; nova zlata dežela tedaj ni zelo vabljiva. Koliko po zlatu hrepenečih ljudi, ki tja deró, pomoré lakot, bolezen in druge nezgode!

Književnost.

(Konec).

Kakor je razvidno iz obsega, je tvarina knjige zelo bogata in iz peres najboljših slovenskih nabožnih pisateljev. Knjiga obsega XII + 236 vel. osmerke; tisk in oblika prav lepa in čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Mi jo prav gorko priporočamo č. slovenskejši dohovščini in vsem prijateljem slovenskega književstva v obilno nakupovanje in pridno prebiranje, osobito pa ker je z nakupovanjem združen še blag namen.

Naj sledi tu odlomek iz Torkarjevega govora: »Sv. vera, — narodnost in domovina« (str. 125.)

Spoštujemo svoj slovenski jezik in prelepe slovenske pesmi. Res je, da, kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš. Zategadel, komur je prilika, nikar nihče ne zamudi, priditi se sebi na veliko korist tudi tujih jezikov. A vendar materin jezik ostane naj ti najljubši, da ga najbolj cenš, najbolj gojiš, v njem pišeš, občuješ in govoriš, kjer le moreš. Vsaj, kakor sta ti tvoj oče in tvoja mati ljubša od tujih očetov in mater, tako naj ti bode ljubša od tujih premila slovenska govorica. Gotovo je grdo in pregrešno od sina ali hčere, ki bi se sramovala svojega očeta ali matere, ker prav njima sta dolžna za Bogom največjo zahvalo. Isto tako grdo je za vsakega, ki komaj čez očetov prag stopi, pa se s pavovim perjem lepoti in v tujščini pači, sramujoč se svojega slovenskega jezika. Vsak pametni človek se mu posmehuje in ga ima za bolnega na možganih. Imejmo torej svoj materin jezik za najdražjo svetinjo in zapuščino svojih starišev in pradedev, katero pomnoženo in obogateno zapustiti svojim potomcem bodi naša skrb. Isto... velja o naših lepih narodnih in slovenskih pesmih, katere so naša čast in naš ponos... Zavoljo njih lepote ukazali so tržaški škof, da, kamor pridejo po deželi birmovat, ne smejo se pri njih sv. maši druge pesmi peti, nego: »Pred stolom tvoje milosti« in druge slovenske itd.

Ena najlepših razprav v tej knjigi je

menda homiletiška razprava: »O ljubezni domovine« koje pročitarje priporočamo vsakteremu. Jezik je lahkomumljiv, vendar pa je tu pa tam slog preveč po nemško obrnjen. Osobito postavljane veznice »da« tako narazen od glagola ne ugaja slovenskemu ušesu, radi česa se nam je treba ogibati postavljanja dolgih stavkov mej »da« in od njega regirani glagoli. To se pa vidi v nekojih spisih; drugi so pisani v prav vzorni slovenščini.

L—n.

Slovenska čitalnica v Trstu

osnuje v proslavo

petindvajsetletnice svojega obstanka v soboto v 26. dan junija v društvenem vrtu

KONCERT

Pri besedi in plesu svira godba c. k. pešpolka št. 61. pod osebnim vodstvom kapelnika gosp. Sommerja.

Po prijaznosti sodelujejo s čitalničnim pevskim zborom pevci »Delalskega podpornega društva«.

Pevovodja gosp. Srečko Bartelj.

V Trstu, v 15. dan junija 1886.

h kateremu Vas s tem poziva

[Odbor.

Opomnja: Ako bi bilo vreme neugodno, preloži se koncert na ponedeljek 28. t. m. Kdor želi vpeljati gosta, naj blagovoli javiti odboru do 23. t. m.

Razpored:

KONCERTA

»SLOVANSKE ČITALNICE«

v 26. dan junija 1886.

1. Amb. Thomas: Ouvertura k operi »Mignon«; svira voj. godba.
2. R. Wagner: »Einzug der Götter in Walhalla« iz drame »Das Rheingold«.
3. A. Nedved: »Vojaci na poti« zbor.
4. Slavnostni govor, govori g. V. Dolenc. Ncolak: »Cavatina iz opere« »Il Templario« svira vojaška godba.
5. F. S. Vilmar: »Naša zvezda«; zbor s tenorsolom.
6. Schubert: »Der Wanderer«; svira voj. godba.
7. Schubert: »Der Wanderer«; svira voj. godba.
8. Iv. pl. Zajc: »Večer na Savi«; zbor s spremljevanjem voj. godbe.
9. Donizetti: Duet iz opere »Linda di Chamounix«; svira voj. godba.
10. Hony: Polpourri jugoslovanskih narodnih pesmi.

Po dovršenem koncertu bode ples. Začetek ob 9 uri zvečer.

Tržno poročilo.

Kava — dobro obrajtna, cene trdne. — Prodalo se je te dni mnogo kave Rio in Santos po f. 50 do f. 61. — in višje.

Sladkor — pa kre le po nižjih cenah izpod rok in ponujajo kupci za nižje vrste Pilet le f. 18.50.

Sadje — cene slabše, ker je malo narodeb.

Petrolje. — Došla je te dni jedna ladja z 2000 sodi ruskega petrolja, katero se dobi zdaj uže pod f. 8.

Domači pridelki — popolnoma zane-marjeni, prav tako tudi žito, katerega cene se še pomikajo nazaj vsled poročil o dobri letini v Ameriki in Rusiji.

Sviloprejke. — V Istri kažejo svilopreke precej dobro; iz Goriškega pa poroča G. L. to le:

Sviloprejke do sedaj povsod precej dobro kažejo; o boleznih se le malo čuje. Le v nekaterih krajih Furlanije pokazala se je mlahavica in zlatica. — Galeta imela bo letos, k.kor kaže, višo ceno. V Italiji plačujejo kilogram galeta po 4 lire, to je 2 golinarja v našem denarju. V Italiji in tudi na Francoskem so se svilopreke letos slabo sponese, od tod tudi višja cena. Upati je torej, da se bode pri nas plačala galeta po 2 gld. kilogram.

Šene — stane danes staro dobro konjsko f. 1.50 do f. 1.80. — kravje do f. 2.

Borsno poročilo.

Borsa popolnoma apatična, kurzi državnih papirjev so celó nekoliko nižji postali.

Dunajska Borsa

dne 15. junija

Enotni drž. dolg v bankovcih	85 gld 25 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	85 • 90 •
Zlata renta	116 • 85 •
5% avst. renta	102 • — •
Delnice narodne banke	880 • — •
Kreditne delnice	282 • 60 •
London 10 lir sterlin	126 • 20 •
Napoleon	10 • — •
C. kr. cekini	10 • — •
Kr. državnih mark	5 • 94 •

Zahvala.

Vsem soročnikom, znancem in prijateljem, kateri so blagovoliili spremiti truplo rajncega soproga oziroma očeta in deda g. **Matija Martalanca** k zadnjemu počitku, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

V Barkovljah 12. junija 1886.

Žalujoča rodbina.

